

Sáng kiến kinh nghiệm – Rèn luyện những thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo nhờ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Đề tài: Rèn luyện những thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo nhờ

I. ĐẶT VẤN ĐỀ:

T

rong công tác chăm sóc và giáo dục vệ sinh cho trẻ mẫu giáo là một việc rất quan trọng, nhưng điều quan trọng hơn là việc rèn luyện những thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo đó là nhiệm vụ rất cần thiết. Giúp cho cơ thể trẻ phát triển tốt, chống đỡ được các bệnh tật, tránh được những dị tật thích nghi được với điều kiện sống, hình thành những thói quen cơ bản để giúp trẻ có nhiều nề nếp tốt.

Câu tục ngữ “ ***Tiên học lễ, hậu học văn***” đã thấm sâu vào trí óc tôi, ngay từ thời còn là học sinh tiểu học cho đến bây giờ, là giáo viên mầm non tôi cũng hiểu hơn về ý nghĩa sâu sắc của câu tục ngữ đó. Các cháu mầm non với đôi mắt trong veo đầy thơ mộng, tâm hồn trẻ như tờ giấy trắng, nếu khéo vẽ thì tròn, còn không khéo thì méo mó. Suy nghĩ nhiều về vấn đề đó, tôi nghĩ mình cần phải đầu tư nhiều vào việc giáo dục lễ giáo cho các cháu tô điểm vào tâm hồn các cháu những cái hay cái đẹp, để các cháu trở thành những bông hoa thơm ngát, là người có hành vi văn minh lịch sự.

Vì vậy ngay từ đầu năm học này tôi quyết định chọn đề tài “***RÈN LUYỆN NHỮNG THÓI QUEN VỆ SINH VÀ HÀNH VI VĂN MINH CHO TRẺ MẦM GIÁO NHỖ***”

* Cơ sở lý luận:

- Thói quen có hành vi văn minh lịch sự là nền tảng đạo đức của mỗi con người, là hành vi văn hóa. Ngay từ nhỏ trẻ cần được uốn nắn, giáo dục từ cử chỉ, lời nói, hành động văn minh, lịch sự thì lớn lên trẻ mới trở thành người có ích cho bản thân, gia đình và xã hội, trẻ phải biết tu dưỡng, rèn luyện bản thân từng ngày, từng giờ theo hướng tốt, nói lời hay ý đẹp, đi đứng nhẹ nhàng, khoan thai cư xử với mọi người niềm nở lịch sự.

Nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề trên tôi đã suy nghĩ trình bày thực tế để tìm biện pháp thực hiện.

* Thực trạng:

+ Thuận lợi:

- Các cháu được học: VD: trường bán trú, các cháu đi học cả ngày.

- Được sự giúp đỡ của Ban giám hiệu trường và phòng Giáo dục, phụ huynh học sinh giúp đỡ về cơ sở vật chất.

- Các cháu đều ở cùng lứa tuổi. Trường lớp rộng rãi, thoáng mát có đủ đồ dùng, dụng cụ phục vụ cho vệ sinh.

+ Khó khăn:

- Một số cháu chưa hề được đến trường, lớp và một số cháu còn quá nhỏ.

- Đa số phụ huynh đều làm nghề nông, và một số phụ huynh lo kinh tế gia đình, chưa hiểu biết và quan tâm đến giáo dục trẻ.

- Một số cháu được cha mẹ cưng chiều quá mức, muốn gì được nấy, một số trẻ sống trong môi trường không lành mạnh từ gia đình.

* Với những thuận lợi và khó khăn trên, tôi đã nghiên cứu tìm những biện pháp giải quyết như sau:

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ:

a) Giáo viên phải nắm được yêu cầu rèn luyện và kỹ năng thực hành cho trẻ.

- Thói quen vệ sinh cần rèn luyện.

- Ngoài những thói quen vệ sinh ở lớp mầm, giáo viên cần rèn luyện thêm cho các cháu những thói quen vệ sinh sau:

- Trẻ tự rửa mặt, rửa tay trước khi ăn, sau khi đi đại tiện, chải đầu, đánh răng.

- Có ý thức giữ vệ sinh nơi công cộng, tôn trọng người khác như: không nhổ bậy, không vứt rác ra lớp học, nơi công cộng, biết sử dụng nước sạch..

- Trẻ tự mặc quần áo, biết đòi hỏi người lớn phải cho mình ăn mặc gọn gàng sạch sẽ.

- Biết gấp cất trải nệm, gối.

- Biết giữ nhà cửa, đồ dùng đồ chơi gọn gàng sạch sẽ. Biết giúp cô lau bàn ghế, rửa đồ chơi, xếp lại giá đồ chơi gọn gàng ngăn nắp.

- Khi ra nắng biết đội mũ nón và biết mặc áo mưa khi trời mưa.

- Trẻ bắt đầu hình thành vững chắc các quy tắc vệ sinh cá nhân và nếp sống văn minh.

- Các kỹ năng cần rèn cho trẻ.

- Trẻ phải thành thạo các kỹ năng thực hành vệ sinh của lớp mầm, ngoài ra cô cần rèn cho trẻ.

- Biết giúp cô giặt khăn, phơi khăn.

- Biết dùng tay – khăn che miệng khi hắt hơi, ho, ngáp, hỉ mũi...

b. Cô giáo cần nắm được các trình tự sau đây để hình thành một thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ.

- Cô giáo hướng dẫn cho trẻ được nội dung yêu cầu.

- Các cháu mẫu giáo nhỡ tuy còn nhỏ nhưng cũng có khả năng tiếp thu được những kiến thức thông thường vì vậy cô cần phải hướng dẫn cho các cháu biết những điều cần thiết của từng yêu cầu vệ sinh và những tác hại của việc không thực hiện đúng yêu cầu đó, lời hướng dẫn của cô phải đơn giản, rõ ràng, chính xác, dễ hiểu.

- Chuẩn bị lời hướng dẫn và động tác mẫu.

- Các cháu có thể làm tốt các công việc tự phục vụ bản thân vì vậy đối với những việc có thể làm mẫu được cô cần chuẩn bị tốt lời hướng dẫn và làm thành thạo động tác mẫu, vừa làm vừa giải thích, cô có thể tập trước cho một cháu để cháu đó làm mẫu cho các cháu khác làm theo.

VD: Thao tác đánh răng một cháu thực hiện các cháu khác làm theo – cô đọc lời hướng dẫn.

- Nhắc nhở các cháu thực hiện thường xuyên. Muốn hình thành một thói quen vệ sinh ngoài việc làm cho trẻ hiểu được ý nghĩa có kỹ năng cần phải làm cho trẻ được thực hành thường xuyên, có như vậy mới ăn sâu vào nếp sống của trẻ. Hành động sẽ trở thành thói quen khi đứa trẻ có nhu cầu từ bên trong.

VD: Cháu Linh Phương sau khi ăn xong nếu cháu không đánh răng cháu thấy rất khó chịu và không chịu đi ngủ.

c) Cô giáo cần nắm vững một số biện pháp rèn luyện thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ.

- Vệ sinh môi trường nề nếp của lớp.

- Các cháu ở lớp mẫu thời gian rất dài, nếu cô sắp xếp gọn gàng, sạch sẽ mọi sinh hoạt của lớp có nề nếp làm cho lớp học vui tươi đầm ấm. Tất cả những cái đó ảnh hưởng rất lớn đến sự hình thành thói quen cho trẻ. Lớp học sạch đẹp cháu không nề vất rác bừa bãi, cháu không vứt đồ chơi lung tung, khi mọi thứ trong lớp đều được sắp xếp theo đúng chỗ quy định.

Nếu hàng ngày cô thực hiện nghiêm túc thời gian biểu cháu sẽ thực hiện đúng giờ nào việc đó. Vì những việc làm tốt được lặp đi lặp lại nhiều lần thì sẽ thành thói quen tốt.

- Sự gương mẫu của cô và những người xung quanh. Đặc điểm của trẻ là hay bắt chước, có thể bắt chước cái đúng, cái tốt, nhưng cũng có thể bắt chước cái sai, cái xấu. Vì vậy cô giáo và mọi người xung quanh cần phải tự rèn bản thân và tuân thủ những yêu cầu vệ sinh của nhà trường, thực hiện triệt để lời nói phải đi đôi với việc làm để thực sự là tấm gương sáng cho các cháu noi theo.

d) Thông tin hai chiều giữa nhà trường và gia đình.

Muốn trẻ hình thành được các thói quen vệ sinh thì nhà trường và gia đình phải thống nhất yêu cầu giáo dục vệ sinh đối với trẻ. Nhà trường và giáo viên thông báo, yêu cầu biện pháp giáo dục vệ sinh cho phụ huynh biết, yêu cầu phụ huynh cần theo dõi giúp đỡ và cho biết tình hình thực hiện ở nhà để cùng phối hợp giáo dục rèn luyện cho trẻ.

e) Tạo điều kiện vật chất tối thiểu cần thiết để trẻ được thường xuyên thực hiện được những quy định về vệ sinh.

- Muốn thực hiện được những quy định về vệ sinh thì phải có phương tiện thực hiện.

VD: Cô dạy các cháu bỏ rác vào sọt (giỏ rác) thì lớp phải có giỏ rác cho các cháu bỏ, có phương tiện lại được thực hiện thường xuyên ở lớp cũng như ở nhà, cháu sẽ nhanh chóng hình thành được thói quen vệ sinh đó. Cô cùng gia đình kết hợp dạy trẻ ở mọi lúc mọi nơi, nếu có điều kiện để rèn luyện những kỹ năng thực hành vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ.

- Rèn trẻ thông qua các hoạt động của lớp trong ngày.

VD: Lúc đón trẻ vào lớp phải chào cô, cô hướng dẫn trẻ xếp mũ nón vào giá, chải đầu, đi dép đúng chân.

- Giờ ăn trưa: Dạy trẻ rửa tay lau mặt, mời cô, các bạn, cầm muỗng đúng tay.

- Ăn nhai từ tốn, không nhai nhồm nhoằm và nuốt vội.

- Không ngậm thức ăn lâu trong miệng – không vừa ăn vừa chơi, vừa nói chuyện, đi lại lung tung.

Không xúc qua đầu, không bỏ dờ suất ăn, biết nhặt cơm rơi vào đĩa riêng – ăn xong lau miệng.

* Uống nước từ từ, không làm đổ, không làm vỡ cốc, không rót nước quá đầy, thò tay vào bình nước, không uống nước lã.

* Mặc: Trang phục quần áo gọn gàng sạch sẽ – không mặc quần áo bẩn, rách, đứt cúc, không ngồi lê trên sàn đất hoặc bôi bẩn vào quần áo – thường xuyên tắm rửa thay quần áo.

* Với bạn bè: Biết nhường nhịn bạn khi chơi và cùng chơi không đánh cãi nhau gây gỗ bắt nạt bạn yếu.

* Với thiên nhiên môi trường:

- Biết yêu quý bảo vệ cảnh đẹp của thiên nhiên, không hái hoa ngắt lá, bẻ cành cây ở trường, lớp vườn hoa. Chăm tưới cây, nhổ cỏ, dọn vệ sinh.

- Giờ chơi phản ánh sinh hoạt.

Dạy trẻ biết rửa chén, bát đĩa xoong, chảo...

Dạy trẻ biết tôn trọng yêu kính người lớn tuổi, người trong gia đình... biết giúp đỡ lẫn nhau.

* Giờ vẽ: dạy trẻ ngồi đúng tư thế không nói chuyện.

* Giờ trả trẻ: Cô nhắc nhở phụ huynh cùng với cô, giáo dục các cháu theo chủ đề yêu cầu của lớp học.

III. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC:

Qua một năm học áp dụng nội dung yêu cầu và các biện pháp rèn luyện thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo nhỡ, nhìn chung cuối năm học các cháu đã hình thành những thói quen vệ sinh và hành vi văn minh một cách khả quan.

Đa số các cháu đã thành thạo những kỹ năng ở cả 2 lứa tuổi mầm, chồi như:

- Tự rửa mặt, rửa tay chải đầu, thay quần áo sử dụng thành thạo dụng cụ vệ sinh.
- Biết giữ nhà cửa, đồ dùng, đồ chơi sạch sẽ.
- Biết bỏ rác vào giỏ, không vất rác bừa bãi.
- Biết đi tiêu tiểu đúng nơi quy định.
- Trẻ không ăn quả xanh, uống nước lã.
- Khi ăn cơm trẻ không làm rơi vãi.
- Các cháu đã thể hiện được nếp sống văn minh lịch sự.
- Biết đi thưa về trình.
- Khi gặp người lớn biết lễ phép để chào hỏi.
- Biết nhường nhịn bạn giúp đỡ lẫn nhau.
- Biết giữ vệ sinh lịch sự nơi công cộng, thông khạc nhổ bừa bãi, khi ho ngáp hắt hơi, hỉ mũi, phải lấy tay che miệng.

- Biết tôn trọng và quý mến mọi người.
- Biết yêu quý bảo vệ cảnh đẹp của thiên nhiên.
- Biết yêu quý, bảo vệ vật nuôi cây trồng.

* Kết quả học kỳ I:

75% thực hiện tốt

10% trẻ thực hiện khá

10% trẻ thực hiện ở mức trung bình

5% trẻ yếu kém chưa thực hiện được.

* Kết quả học kỳ II:

100% thực hiện tốt

IV. BÀI HỌC KINH NGHIỆM.

- Việc rèn luyện thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo là vô cùng quan trọng. Song công việc thật không đơn giản. Trình độ nhận thức tiếp thu của mỗi cháu khác nhau, điều kiện hoàn cảnh sống từng gia đình mỗi cháu không đồng đều vì vậy qua quá trình thực hiện tôi nhận thấy muốn thực hiện tốt việc này, bản thân mỗi giáo viên cần phải:

- Trau dồi kiến thức vệ sinh và hành vi văn minh cần thiết.

- Cô giáo phải là người có phẩm chất đạo đức tốt, mẫu mực, chịu khó, kiên trì tìm tòi học hỏi, luôn có biện pháp sáng tạo mới trong giảng dạy và chăm sóc giáo dục trẻ.

- Cô giáo dành thời gian, chú ý nhiều hơn đến những cháu cá biệt để có biện pháp giáo dục phù hợp, phải động viên khen thưởng sửa lại kịp thời cho trẻ nhằm kích thích những việc làm tốt, và hạn chế những hành vi xấu của trẻ.
- Cô giáo phải hết lòng yêu thương các cháu, với tinh thần là người mẹ thứ hai của các cháu, cô giáo phải nhạy bén trước những diễn biến của các cháu, hiểu được đặc điểm tâm sinh lý của các cháu, hiểu được hoàn cảnh sống của từng gia đình.
- Gia đình phải thật sự là mái ấm tình thương của trẻ, bố mẹ phải là tấm gương sáng để trẻ noi theo, phải quan tâm, yêu thương trẻ, có trách nhiệm giáo dục trẻ ngay từ khi mới chào đời.
- Tuyên truyền với phụ huynh về công tác giáo dục rèn luyện vệ sinh văn minh cho trẻ. Do đó muốn giáo dục chăm sóc trẻ đạt kết quả tốt thì phải có sự thống nhất phương pháp giáo dục của 2 cô giáo trong lớp cũng như phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội.

Trên đây là một vài kinh nghiệm trong việc dạy trẻ có những thói quen vệ sinh và hành vi văn minh cho trẻ mẫu giáo nhờ, bản thân tôi đã rút ra sau một năm học, thực hiện tốt.

, ngày 02 tháng 01 năm 2010

Người viết

Ý KIẾN – ĐÁNH GIÁ NHẬN XÉT CỦA TỔ KHỐI

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Xếp loại:.....

Ý KIẾN NHẬN XÉT CỦA HĐKH NHÀ TRƯỜNG

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....

.....
.....

Xếp loại:.....

Ý KIẾN NHẬN XÉT CỦA HĐKH PHÒNG GIÁO DỤC

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Xếp loại:.....